# ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

## ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

**ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ** **Αρ. Φύλλου 52**

12 Μαρτίου 2012


ΝΟΜΟΣ ΥΠ’ ΑΡΙΘ. 4056

*Ρυθμίσεις για την κτηνοτροφία και τις κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις και άλλες διατάξεις..*

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ**
**ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

### Άρθρο 1
### Ορισμοί

Για την εφαρμογή του παρόντος νόμου, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

1. Κτηνοτροφική εγκατάσταση είναι το ζωικό κεφάλαιο και το σύνολο των περιφραγμένων εγκαταστάσεων, κτηρίων, γηπέδων και αποθηκών, στις οποίες περιλαμβάνονται τα συστήματα αποχέτευσης, επεξεργασίας αποβλήτων και βιολογικού καθαρισμού, εγκαταστάσεων μεταφοράς και παροχής ύδατος, που εξυπηρετούν το σκοπό και τη λειτουργία της κτηνοτροφικής εγκατάστασης. Στην έννοια της κτηνοτροφικής εγκατάστασης συμπεριλαμβάνεται η χοιροτροφική και η πτηνοτροφική εγκατάσταση.

2. Πρόχειρα καταλύματα ζώων είναι οι κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις οι οποίες αποτελούνται από υλικά όπως πέτρες ή τσιμεντόλιθους ή ξύλα ή κλαδιά ή λαμαρίνες ή συνδυασμό αυτών και εξυπηρετούν εκτατικής μορφής κτηνοτροφία ή μετακινούμενους κτηνοτρόφους.

3. Κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις εντατικής μορφής είναι οι σταυλικές εγκαταστάσεις, οι οποίες ως μέθοδο εκτροφής των ζώων χρησιμοποιούν την εντατική εκτροφή.

4. Αρμόδια Αδειοδοτούσα Αρχή (ΑΑΑ) είναι η Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής της οικείας Περιφερειακής Ενότητας, εντός των ορίων της οποίας είναι εγκατεστημένη η κτηνοτροφική μονάδα. Αν η κτηνοτροφική εγκατάσταση εκτείνεται εντός των ορίων δύο ή περισσοτέρων Περιφερειακών Ενοτήτων, αρμόδια είναι η Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής της Περιφερειακής Ενότητας όπου βρίσκεται ο λειτουργικός χώρος της κτηνοτροφικής εγκατάστασης.

5. Ισοδύναμη ζωική μονάδα είναι η μονάδα με βάση την οποία υπολογίζεται η δυναμικότητα της κτηνοτροφικής εγκατάστασης σε ζωικό κεφάλαιο, που επιτυγχάνει τους ίδιους στόχους για διαφορετική κατηγορία ζώων και χρησιμοποιείται για την κατάταξη των κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων σε κατηγορίες, με βάση την υπουργική απόφαση που εκδίδεται κατ’ εξουσιοδότηση της παραγράφου 4 του άρθρου 1 του ν. 4014/2011 (Α΄209), καθώς και για τον καθορισμό των αποστάσεων, με βάση το παράρτημα του άρθρου 20.

6. Φορέας της κτηνοτροφικής εγκατάστασης είναι το φυσικό ή νομικό πρόσωπο στο όνομα του οποίου έχουν εκδοθεί οι άδειες, σύμφωνα με τον παρόντα νόμο, και το οποίο είναι υπόχρεο και υπεύθυνο για την τήρηση των διατάξεων του παρόντος νόμου, καθώς και των διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας για τη νόμιμη λειτουργία της κτηνοτροφικής εγκατάστασης.

7. Άδεια εγκατάστασης είναι η άδεια που αφορά στις υποδομές κάθε κατηγορίας κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 2, και με βάση την οποία επιτρέπεται η λειτουργία της κτηνοτροφικής μονάδας.

8. Επέκταση και εκσυγχρονισμός της δραστηριότητας είναι κάθε επαύξηση, αλλαγή ή συμπλήρωση του αριθμού των ισοδυνάμων ζώων, μετά την αρχική εγκατάσταση και λειτουργία της δραστηριότητας, ή η προσθήκη κτηριακών ή λοιπών εγκαταστάσεων, ή η μεταβολή του μηχανολογικού εξοπλισμού, ή η αλλαγή ή συμπλήρωση της δραστηριότητας, που πραγματοποιείται είτε μέσα στο γήπεδο όπου λειτουργεί η εγκατάσταση είτε σε όμορό του.

9. Λειτουργικός χώρος της κτηνοτροφικής εγκατάστασης είναι το τμήμα του οικοπέδου που ορίζεται από το περίγραμμα που περιλαμβάνει τις εγκαταστάσεις αυτής, όπως χώροι στέγασης ζώων, αποθήκες, εγκαταστάσεις χειρισμού αποβλήτων.

### Άρθρο 2
### Κατάταξη των κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων με βάση τα είδη των κτηρίων και τη δυναμικότητά τους

1. Οι κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις κατατάσσονται, ανάλογα με το είδος της κατασκευής και τη μορφή τους, στις ακόλουθες κατηγορίες:

α) Κατηγορία πρώτη: Πρόχειρα καταλύματα ζώων, για τα οποία δεν απαιτείται η έκδοση οικοδομικής άδειας.

β) Κατηγορία δεύτερη:

αα) Κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις, οι οποίες κατασκευάζονται σύμφωνα με εγκεκριμένους τύπους κτηνο-

τροφικών στεγάστρων με σκελετό θερμοκηπίου, σύμφωνα με την αριθ. 5888/3.2.2004 κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και Γεωργίας (Β΄355), για τις οποίες απαιτείται πιστοποιητικό τήρησης του τύπου κατασκευής από την αρμόδια Πολεοδομία.

ββ) Κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις, οι οποίες έχουν μέγεθος μέχρι 300 τ.μ. και κατασκευάζονται σύμφωνα με εγκεκριμένα πρότυπα κατασκευών, κατά την αριθ. 281273/27.8.2004 κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και Γεωργίας (Β΄1396), για τις οποίες απαιτείται πιστοποιητικό τήρησης των προτύπων κατασκευής από την αρμόδια Πολεοδομία.

γ) Κατηγορία τρίτη: Κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις για τις οποίες απαιτείται η έκδοση οικοδομικής άδειας.

2. Η κατάταξη των κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων, ανάλογα με τις επιπτώσεις τους στο περιβάλλον, οι οποίες καθορίζονται από τη δυναμικότητά τους, γίνεται σύμφωνα με το άρθρο 1 του ν. 4014/2011 και την υπουργική απόφαση που εκδίδεται κατ' εξουσιοδότηση της παραγράφου 4 του άρθρου 1 του ως άνω νόμου.

### Άρθρο 3
### Αρχή Αδειοδότησης

1. Η Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής της οικείας Περιφερειακής Ενότητας, εντός των ορίων της οποίας είναι εγκατεστημένη η κτηνοτροφική εγκατάσταση, χορηγεί την άδεια εγκατάστασης κτηνοτροφικής εγκατάστασης, ανακαλεί, ανανεώνει, τροποποιεί και μεταβιβάζει την άδεια, όταν συντρέχει περίπτωση, και επιβάλλει τις προβλεπόμενες στο νόμο διοικητικές κυρώσεις.

Η Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής της οικείας Περιφερειακής Ενότητας είναι επίσης αρμόδια:

α) Να αποφασίζει επί των γνωμοδοτήσεων της επιτροπής σταυλισμού του άρθρου 4.

β) Να αυξάνει με ειδικά αιτιολογημένη απόφασή της, μετά από γνώμη της αρμόδιας επιτροπής σταυλισμού του άρθρου 4, την ελάχιστη έκταση γηπέδου που απαιτείται για την κατασκευή κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 5, ανάλογα με:

αα) Τον αριθμό των ζώων που πρόκειται να διατηρηθούν στις κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις,

ββ) το σύστημα εκτροφής αυτών, σύμφωνα με τις ζωοτεχνικές μεθόδους και

γγ) τις προβλεπόμενες υγειονομικές προϋποθέσεις για την εγκατάστασή τους.

Αν υπάρχει αδυναμία για την αύξηση της υφιστάμενης έκτασης του γηπέδου, η Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής της οικείας Περιφερειακής Ενότητας καθορίζει τον αριθμό των ζώων, που μπορούν να εκτραφούν σε αυτή, με βάση τα κριτήρια των περιπτώσεων ββ΄ και γγ΄.

2. Οι αποφάσεις της Διεύθυνσης Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής της οικείας Περιφερειακής Ενότητας υπόκεινται στην ένσταση του άρθρου 11.

### Άρθρο 4
### Επιτροπή Σταυλισμού

1. Στην έδρα κάθε Περιφερειακής Ενότητας συνιστάται τριμελής επιτροπή σταυλισμού που αποτελείται από:

α) Έναν γεωπόνο ή κτηνίατρο των υπηρεσιών του υποτομέα Γεωργίας της αρμόδιας Περιφερειακής Ενότητας, ως Πρόεδρο.

β) Έναν ιατρό – υγιεινολόγο ή επόπτη δημόσιας υγείας των υπηρεσιών του τομέα Υγείας της αρμόδιας Περιφερειακής Ενότητας.

γ) Έναν υπάλληλο των υπηρεσιών του τομέα Έργων-Χωροταξίας-Περιβάλλοντος της αρμόδιας Περιφερειακής Ενότητας.

Καθήκοντα γραμματέα ασκεί διοικητικός υπάλληλος της αρμόδιας Περιφερειακής Ενότητας.

Με απόφαση του οικείου Περιφερειάρχη, που εκδίδεται μέσα σε τριάντα ημέρες από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, συγκροτείται η επιτροπή και ορίζονται για δύο έτη τα τακτικά μέλη της επιτροπής με τους αναπληρωτές τους και ο γραμματέας της επιτροπής. Οι αναπληρωτές ανήκουν στην ίδια υπηρεσία με το αντίστοιχο τακτικό μέλος.

2. Η επιτροπή σταυλισμού είναι αρμόδια για τον έλεγχο, τη διενέργεια αυτοψίας, την παροχή γνώμης για κάθε θέμα εγκατάστασης κτηνοτροφικής εγκατάστασης και επιβολής των διοικητικών κυρώσεων και μέτρων του άρθρου 10, καθώς και για την παροχή γνώμης για θέματα της περίπτωσης β΄ του άρθρου 3 και για θέματα των παραγράφων 6, 7 και 8 του άρθρου 5.

3. Η επιτροπή σταυλισμού, για κάθε γνώμη της συντάσσει πρακτικό, το οποίο υποβάλλει στην ΑΑΑ. Πριν την παροχή γνώμης, καλεί τον ενδιαφερόμενο να εκφράσει τις απόψεις του, σύμφωνα με το άρθρο 6 του ν. 2690/1999 (Α΄45).

### Άρθρο 5
### Θέσεις, ελάχιστη έκταση, ελάχιστες αποστάσεις κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων και τρόπος μέτρησης αυτών

1. Οι κάθε είδους κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις ιδρύονται και λειτουργούν πέρα από κατοικημένες περιοχές (πόλεις, κωμοπόλεις, χωριά, οικισμούς), καθώς επίσης και από λουτροπόλεις, παραδοσιακούς οικισμούς, εθνικούς και επαρχιακούς δρόμους, σιδηροδρομικές γραμμές, ποτάμια, λίμνες, αιγιαλούς, παραλίες, τη ζώνη Α΄ κηρυγμένων αρχαιολογικών χώρων ή χαρακτηρισμένους τουριστικούς χώρους, νοσοκομεία, ευαγή ιδρύματα, εκπαιδευτήρια, καθώς και από ξενοδοχειακές επιχειρήσεις, στρατόπεδα, εργοστάσια, βιοτεχνίες, κατασκηνωτικούς χώρους, μοναστήρια με αυξημένη επισκεψιμότητα και άλλους αντίστοιχους χώρους.

2. Η ελάχιστη έκταση γηπέδου που απαιτείται για την κατασκευή κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων καθορίζεται από τις διατάξεις των άρθρων 6, 7 και 8 του ν. 1577/1985 «Γενικός Οικοδομικός Κανονισμός» (Α΄140) και τις ειδικότερες διατάξεις της πολεοδομικής νομοθεσίας που ισχύουν κάθε φορά.

3. Οι ελάχιστες αποστάσεις, μεταξύ κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων και χώρων ή δραστηριοτήτων που χρήζουν προστασίας, αναφέρονται στους πίνακες 1 και 2 του Παραρτήματος του άρθρου 20 και έχουν αμφίδρομη ισχύ, με την έννοια ότι εφαρμόζονται κατά τον ίδιο τρόπο στις περιπτώσεις που στην περιοχή, όπου ήδη λειτουργεί νόμιμα κτηνοτροφική εγκατάσταση, πρόκειται να γίνει ανάληψη νέου έργου ή δραστηριότητας. Αν μετά την εγκατάσταση οποιασδήποτε κατηγορίας, κτηνοτροφικής μονάδας εκδοθούν οικοδομικές άδειες για κατοικίες, ξενοδοχεία, σχολεία, στρατόπεδα ή άλλη

δραστηριότητα που αναφέρεται στην παράγραφο 1, η κτηνοτροφική εκμετάλλευση δεν επηρεάζεται από τις νεότερες δραστηριότητες.

Αν η εγκατάσταση των λοιπών δραστηριοτήτων χωρεί βάσει χωροταξικού ή πολεοδομικού σχεδίου, το οποίο δεν περιέχει μεταβατικές ρυθμίσεις, υφίσταται στην περίπτωση αυτή υποχρέωση μετεγκατάστασης της κτηνοτροφικής εγκατάστασης εντός εύλογου χρονικού διαστήματος, η οποία πραγματοποιείται υπό την προϋπόθεση της προηγούμενης και πλήρους αποζημίωσης του ιδιοκτήτη της κτηνοτροφικής εγκατάστασης από τον φορέα, υπέρ του οποίου επιβάλλεται η μετεγκατάσταση. Οι όροι, οι προϋποθέσεις, η διαδικασία της μετεγκατάστασης, καθώς και το ύψος της αποζημίωσης καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του τυχόν συναρμόδιου Υπουργού, ύστερα από εισήγηση της αρμόδιας επιτροπής σταυλισμού και της ΑΑΑ. Κατά της απόφασης αυτής ο θιγόμενος μπορεί να προσφύγει στο αρμόδιο Διοικητικό Πρωτοδικείο για το δικαστικό προσδιορισμό πλήρους αποζημίωσής του.

Κατ' εξαίρεση των ανωτέρω, για τα νησιά οι αποστάσεις που αναφέρονται στο Παράρτημα του άρθρου 20 του παρόντος, ισχύουν μειωμένες κατά 20%.

4. α) Για τη μέτρηση των ανωτέρω ελάχιστων αποστάσεων ως πλησιέστερο σημείο του ορίου του λειτουργικού χώρου της κτηνοτροφικής εγκατάστασης ορίζεται το πλησιέστερο σημείο των κτηριακών εγκαταστάσεων αυτής, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται και οι εγκαταστάσεις επεξεργασίας αποβλήτων.

Η μέτρηση των ανωτέρω ελάχιστων αποστάσεων γίνεται με βάση τους πίνακες κατάταξης των κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων, ανάλογα με τη δυναμικότητά τους, σύμφωνα με το άρθρο 1 του ν. 4014/2011 και την προβλεπόμενη στην παράγραφο 4 αυτού υπουργική απόφαση.

β) Η μέτρηση των ανωτέρω ελάχιστων αποστάσεων γίνεται από το πλησιέστερο σημείο του ορίου του λειτουργικού χώρου της κτηνοτροφικής εγκατάστασης μέχρι:

αα) Τον άξονα εθνικών δρόμων και σιδηροδρομικών γραμμών.

ββ) Τις όχθες φυσικών και τεχνητών λιμνών, ταμιευτήρων πόσιμου νερού και ποταμών.

γγ) Την κατά το ν. 2971/2001 (Α΄285) προσδιοριζόμενη γραμμή αιγιαλού ή παραλία, στις περιπτώσεις ακτών.

δδ) Τα όρια του εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου ή της εγκεκριμένης πολεοδομικής μελέτης των πάσης φύσεως οικισμών, χωριών, κωμοπόλεων, πόλεων και λουτροπόλεων.

Κατ' εξαίρεση των ανωτέρω, στις περιπτώσεις υφιστάμενων, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων, η μέτρηση των ελάχιστων αποστάσεων γίνεται από το πλησιέστερο σημείο του ορίου του λειτουργικού χώρου της κτηνοτροφικής εγκατάστασης μέχρι την πλησιέστερη κατοικία των πάσης φύσεως οικισμών, χωριών, κωμοπόλεων, πόλεων και λουτροπόλεων και στην περίπτωση στάσιμου οικισμού μέχρι το συνεκτικό τμήμα αυτού.

εε) Την πλησιέστερη κτηριακή ή άλλου είδους εγκατάσταση εκπαιδευτηρίων, νοσοκομείων, ευαγών ιδρυμάτων, τουριστικών χώρων, ξενοδοχείων, τουριστικών καταλυμάτων, κατασκηνωτικών χώρων, στρατοπέδων, βιομηχανιών και βιοτεχνιών.

5. Οι ελάχιστες αποστάσεις που αναφέρονται στους πίνακες του Παραρτήματος του άρθρου 20 του παρόντος πρέπει να τηρούνται και στις περιπτώσεις που πρόκειται να δημιουργηθούν εγκαταστάσεις, χώροι ή δραστηριότητες που εξυπηρετούν το δημόσιο συμφέρον και χρήζουν προστασίας. Ενδεικτικά αναφέρονται εκείνες που σχετίζονται με την άμυνα της χώρας, τη δημόσια ασφάλεια και την υγεία. Στην περίπτωση που επιβάλλεται οι αποστάσεις να είναι μεγαλύτερες, τότε απαιτείται μετεγκατάσταση της κτηνοτροφικής εγκατάστασης, η οποία πραγματοποιείται υπό την προϋπόθεση της προηγούμενης και πλήρους αποζημίωσης του ιδιοκτήτη της κτηνοτροφικής εγκατάστασης, από τον φορέα, υπέρ του οποίου επιβάλλεται η μετεγκατάσταση. Οι όροι, η διαδικασία της μετεγκατάστασης, το ύψος της αποζημίωσης και ο ορισμός νέων αποστάσεων καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του τυχόν συναρμόδιου Υπουργού, ύστερα από εισήγηση της αρμόδιας επιτροπής σταυλισμού και της ΑΑΑ. Κατά της απόφασης αυτής ο θιγόμενος μπορεί να προσφύγει στο αρμόδιο Διοικητικό Πρωτοδικείο για το δικαστικό προσδιορισμό πλήρους αποζημίωσής του.

6. Οι αποστάσεις των χώρων που αναφέρονται στο Παράρτημα του άρθρου 20 από εκτροφεία θηραμάτων, των οποίων τα εκτρεφόμενα ζώα αποτελούν αντικείμενο ελεγχόμενου κυνηγιού, όπως λαγοί, αγριόχοιροι, αγριοπρόβατα, αγριοκάτσικα, ελαφοειδή, φασιανοί, ορτύκια, μπεκάτσες και γουνοφόρα ζώα και από εκτροφεία λοιπών ειδών άγριας πανίδας, εγχώριας ή εισαγόμενης, όπως κροκόδειλοι, χελώνες και φίδια, καθορίζονται κατά περίπτωση, κατά την κρίση της ΑΑΑ, μετά από γνωμοδότηση της επιτροπής σταυλισμού, έτσι ώστε να διασφαλίζεται η δημόσια υγεία και να μην επηρεάζεται δυσμενώς το περιβάλλον.

7. Με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση της ΑΑΑ, που εκδίδεται μετά από γνώμη της επιτροπής σταυλισμού, επιτρέπεται σε συγκεκριμένη περίπτωση να μειωθούν μέχρι και 25% οι αποστάσεις που αναφέρονται στους πίνακες του Παραρτήματος του άρθρου 20. Τη μείωση των αποστάσεων μέχρι και 25% είναι δυνατόν να ζητήσουν μόνο για συγκεκριμένη περίπτωση κτηνοτροφικής εγκατάστασης τόσο οι αρμόδιες υπηρεσίες, όσο και ο οποιοσδήποτε ενδιαφερόμενος. Κριτήρια για την έκδοση της παραπάνω απόφασης είναι η προστασία της δημόσιας υγείας, οι ειδικές γεωγραφικές, περιβαλλοντικές και κοινωνικές συνθήκες που επικρατούν γύρω από τη συγκεκριμένη μονάδα, καθώς και η κύρια απασχόληση των κατοίκων της περιοχής.

8. Με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση της ΑΑΑ, που εκδίδεται μετά από γνώμη της επιτροπής σταυλισμού, επιτρέπεται να μειωθούν μέχρι και 50% οι αποστάσεις που αναφέρονται στους πίνακες του Παραρτήματος του άρθρου 20, όταν ανάμεσα στους χώρους ή δραστηριότητες που χρήζουν προστασίας και στις κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις μεσολαβούν λόφοι, χαράδρες, κοιλάδες ή άλλες σοβαρές μεταβολές του ανάγλυφου του εδάφους.

9. Εκτός των αποστάσεων του Παραρτήματος του άρθρου 20 του παρόντος, είναι δυνατόν, με κ.υ.α. των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και

Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, που εκδίδεται εντός έξι (6) μηνών από την ψήφιση του παρόντος, να εφαρμοστεί και ένα σύστημα μέτρησης συγκεκριμένων ρύπων, ώστε να αξιολογείται ο βαθμός επιβάρυνσης του φυσικού και οικιστικού περιβάλλοντος από τη λειτουργία της κτηνοτροφικής μονάδας και να τροποποιούνται αναλόγως οι προαναφερθείσες αποστάσεις του άρθρου 20 του παρόντος.

10. Επιτρέπεται η ίδρυση και λειτουργία επιχειρήσεων επεξεργασίας ζωϊκών προϊόντων, όπως τυροκομεία και αλλαντοποιεία, εντός ή σε όμορο ακίνητο με τις εγκαταστάσεις των κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων για την επεξεργασία αποκλειστικά ομοειδών προϊόντων ιδιοπαραγωγής, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούνται οι όροι και οι προϋποθέσεις της εκάστοτε ισχύουσας υγειονομικής ή άλλης νομοθεσίας για τις επιχειρήσεις αυτές και ότι εξασφαλίζονται όλες οι απαραίτητες συνθήκες για την ασφάλεια των παραγόμενων προϊόντων. Η ποιότητα των προϊόντων πιστοποιείται με έκθεση γεωτεχνικού συμβούλου. Οι επιχειρήσεις αυτές πρέπει να λειτουργούν υπό τον ίδιο με την κτηνοτροφική εγκατάσταση φορέα και δεν μεταβιβάζονται σε άλλο φορέα. Η έκδοση των απαραίτητων παραστατικών για τη διακίνηση των προϊόντων δεν αλλάζει το ασφαλιστικό καθεστώς του φορέα της κτηνοτροφικής εγκατάστασης.

11. Φορείς κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων επιτρέπεται να διαθέτουν ιδιοπαραχθέντα γαλακτοκομικά προϊόντα εντός των λαϊκών αγορών, τηρουμένων, κατά τη μεταφορά και τη διαδικασία πώλησης αυτών, των ισχυουσών υγειονομικών και αγορανομικών διατάξεων, καθώς και των διατάξεων του ισχύοντος κάθε φορά Κώδικα Ποτών και Τροφίμων και αφού εφοδιαστούν προηγουμένως με την απαραίτητη άδεια, που εκδίδεται από την οικεία Περιφερειακή Ενότητα, βάσει των κειμένων διατάξεων περί διάθεσης προϊόντων στις λαϊκές αγορές.

## Άρθρο 6
## Διαδικασία χορήγησης άδειας εγκατάστασης κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων

1. Προϋπόθεση για τη χορήγηση της άδειας κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων είναι να εξετάζονται, λεπτομερώς, οι συνθήκες εγκατάστασης και λειτουργίας της δραστηριότητας των οικείων μονάδων και η τήρηση των αντίστοιχων όρων και προϋποθέσεων για την προστασία των εργαζομένων, των περιοίκων και του περιβάλλοντος από κάθε κίνδυνο βλάβης της υγείας ή ενόχλησης ή ρύπανσης του περιβάλλοντος, που μπορεί να προκληθεί από τη λειτουργία της εγκατάστασης ή από τη διάθεση στην αγορά των προϊόντων που παράγονται σε αυτήν.

2. Η αίτηση εγκατάστασης κτηνοτροφικών μονάδων είναι προεκτυπωμένη και περιλαμβάνει κατάλογο των απαιτουμένων δικαιολογητικών, η ύπαρξη των οποίων ελέγχεται κατά την κατάθεσή της.

3. Για τη χορήγηση άδειας εγκατάστασης της πρώτης κατηγορίας κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων της παραγράφου 1 του άρθρου 2 απαιτείται κατάθεση φακέλου με τα εξής δικαιολογητικά:

α) Αίτηση του ενδιαφερόμενου φυσικού ή νομικού προσώπου στην ΑΑΑ για χορήγηση άδειας εγκατάστασης κτηνοτροφικής εγκατάστασης, με αναφορά της δυναμικότητάς της, εκφρασμένης σε αριθμό εκτρεφομένων ζώων, και της γεωγραφικής θέσης της με συντεταγμένες αναφοράς. Στην αίτηση ο αιτών δηλώνει υποχρεωτικά τη διεύθυνση επικοινωνίας του.

β) Δήλωση του μελετητή ή του φορέα της εγκατάστασης για την ανάληψη των προβλεπόμενων ΠΠΔ, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 8 του ν. 4014/2011. Σε περίπτωση που δεν έχει εκδοθεί η υπουργική απόφαση της παραγράφου 3 του άρθρου 8 του ως άνω νόμου δεν υφίσταται υποχρέωση κατάθεσης του παρόντος δικαιολογητικού.

γ) Υπεύθυνη δήλωση του ν.1599/1986 (Α΄75), στην οποία ο ενδιαφερόμενος φορέας δηλώνει ότι τα δηλούμενα στοιχεία της εκμετάλλευσης είναι αληθή και ότι η εκμετάλλευση λειτουργεί σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις σχετικά με:

αα) την προστασία του περιβάλλοντος και της δημόσιας υγείας,

ββ) την υγιεινή και καλή διαβίωση των εκτρεφόμενων ζώων,

γγ) τις ελάχιστες αποστάσεις μεταξύ κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων και χώρων ή δραστηριοτήτων που χρήζουν προστασίας, καθώς και οικισμών και πηγών ύδατος.

δδ) την ιδιοκτησία ή τις νόμιμες προϋποθέσεις χρήσης του γηπέδου της κτηνοτροφικής εκμετάλλευσης και

εε) τους όρους της εργατικής νομοθεσίας για την ασφάλεια και υγεία των εργαζομένων και τις σχετικές υγειονομικές διατάξεις. Στην υπεύθυνη δήλωση αναφέρεται επίσης ότι ο ενδιαφερόμενος φορέας έχει γνώση των συνεπειών της ισχύουσας νομοθεσίας, σε περίπτωση μη τήρησης των αναφερόμενων στην υπεύθυνη δήλωσή του.

Το αποδεικτικό κατάθεσης του φακέλου έχει την ισχύ άδειας εγκατάστασης μέχρι τον έλεγχο τήρησης των ανωτέρω προϋποθέσεων με αυτοψία και σύνταξη σχετικού πρακτικού από την αρμόδια επιτροπή σταυλισμού, εντός προθεσμίας ενός μηνός από την κατάθεση του φακέλου. Εντός της ανωτέρω προθεσμίας και μετά τον επιτόπιο έλεγχο η ΑΑΑ εκδίδει την άδεια εγκατάστασης, εφόσον τηρούνται οι προϋποθέσεις της παρούσας παραγράφου ή την απορρίπτει.

4. Για τις κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις της δεύτερης και τρίτης κατηγορίας κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων της παραγράφου 1 του άρθρου 2, πριν από την άδεια εγκατάστασης απαιτείται άδεια προέγκρισης εγκατάστασης, για τη χορήγηση της οποίας απαιτείται κατάθεση φακέλου με τα εξής δικαιολογητικά:

α) Αίτηση του ενδιαφερόμενου φυσικού ή νομικού προσώπου στην ΑΑΑ για χορήγηση άδειας προέγκρισης εγκατάστασης κτηνοτροφικής εγκατάστασης. Στην αίτηση ο αιτών δηλώνει υποχρεωτικά τη διεύθυνση επικοινωνίας του.

β) Για κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις που περιλαμβάνονται στις κατηγορίες Α΄ και Β΄ του ν. 4014/2011:

αα) Για κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις της κατηγορίας Α΄ του ν. 4014/2011, Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ), σύμφωνα με τα άρθρα 2 έως 4 του πιο πάνω νόμου, η οποία διαβιβάζεται από την ΑΑΑ στην αρμόδια περιβαλλοντική αρχή.

ββ) Για κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις της κατηγορίας Β΄ του ν. 4014/2011, για τις οποίες δεν ακολουθείται η διαδικασία εκπόνησης ΜΠΕ αλλά υπόκεινται σε Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις (ΠΠΔ), απαιτείται σχετική δήλωση του μελετητή ή του φορέα της εγκατάστασης για την ανάληψη των προβλεπόμενων ΠΠΔ, σύμφωνα

με την παρ. 3 του άρθρου 8 του ν. 4014/2011. Σε περίπτωση που δεν έχει εκδοθεί η υπουργική απόφαση της παραγράφου 3 του άρθρου 8 του ως άνω νόμου δεν υφίσταται υποχρέωση κατάθεσης του παρόντος δικαιολογητικού.

γ) Υπεύθυνη δήλωση του ν.1599/1986, στην οποία ο ενδιαφερόμενος φορέας ή ο μηχανικός ή ο γεωτεχνικός για λογαριασμό του ενδιαφερομένου δηλώνουν ότι τα δηλούμενα στοιχεία της εκμετάλλευσης είναι αληθή και ότι η εκμετάλλευση λειτουργεί σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις σχετικά με:

αα) την προστασία του περιβάλλοντος και της δημόσιας υγείας,

ββ) την υγιεινή και καλή διαβίωση των εκτρεφόμενων ζώων,

γγ) τις ελάχιστες αποστάσεις μεταξύ κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων και χώρων ή δραστηριοτήτων που χρήζουν προστασίας, καθώς και οικισμών και πηγών ύδατος.

δδ) την ιδιοκτησία και νόμιμη χρήση του γηπέδου της κτηνοτροφικής εκμετάλλευσης και

εε) τους όρους της εργατικής νομοθεσίας για την ασφάλεια και υγεία των εργαζομένων και τις σχετικές υγειονομικές διατάξεις. Στην υπεύθυνη δήλωση αναφέρεται επίσης ότι ο ενδιαφερόμενος φορέας έχει γνώση των συνεπειών της ισχύουσας νομοθεσίας, σε περίπτωση μη τήρησης των αναφερόμενων στη υπεύθυνη δήλωσή του.

δ) Έκθεση γεωτεχνικού συμβούλου, περιγράφουσα την ικανοποίηση των ζωοτεχνικών δεδομένων της κτηνοτροφικής εγκατάστασης.

Η άδεια προέγκρισης εγκατάστασης εκδίδεται αυθημερόν, εφόσον ο φάκελος περιέχει τα ανωτέρω στοιχεία. Η άδεια προέγκρισης εγκατάστασης έχει την ισχύ άδειας εγκατάστασης μέχρι την έκδοση της τελευταίας και όχι πλέον των τριών μηνών από τη χορήγησή της.

5. α) Για τη χορήγηση άδειας εγκατάστασης κτηνοτροφικής εγκατάστασης της δεύτερης και τρίτης κατηγορίας κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του παρόντος, ο ενδιαφερόμενος υποβάλει αίτηση στην ΑΑΑ, μετά την ολοκλήρωση της κατασκευής των εγκαταστάσεων και τριάντα (30) εργάσιμες ημέρες πριν από την μεταφορά ζωϊκού κεφαλαίου σε αυτή, στην οποία δηλώνει υποχρεωτικά τη διεύθυνση επικοινωνίας του και η οποία συνοδεύεται από:

αα) Άδεια προέγκρισης εγκατάστασης.

ββ) Αν πρόκειται για κτηνοτροφική εγκατάσταση της δεύτερης κατηγορίας της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του παρόντος, πιστοποιητικό τήρησης του τύπου ή των προτύπων κατασκευής των κτηριακών εγκαταστάσεων από την αρμόδια Πολεοδομική Υπηρεσία, σύμφωνα με τις αριθ. 281273/27.8.2004 και 5888/3.2.2004 κοινές αποφάσεις των Υπουργών Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και Γεωργίας.

γγ) Αν πρόκειται για κτηνοτροφική εγκατάσταση της τρίτης κατηγορίας της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του παρόντος, οικοδομική άδεια των κτηριακών εγκαταστάσεων από την αρμόδια πολεοδομική υπηρεσία.

δδ) Στην περίπτωση που οι ως άνω κτηριακές εγκαταστάσεις κτηνοτροφικής εγκατάστασης απαλλάσσονται από την υποχρέωση οικοδομικής άδειας ή είναι αυθαίρετες, αντί των ανωτέρω, η αίτηση συνοδεύεται αντίστοιχα από βεβαίωση απαλλαγής από την υποχρέωση έκδοσης οικοδομικής άδειας από την αρμόδια πολεοδομική υπηρεσία ή από απόφαση εξαίρεσης από την κατεδάφιση των κτηριακών εγκαταστάσεων από την εκάστοτε αρμόδια πολεοδομική ή άλλη υπηρεσία.

Η ΑΑΑ ζητεί από την αρμόδια περιβαλλοντική αρχή την Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ), όταν αυτή απαιτείται σύμφωνα με το ν. 4014/2011, την οποία επισυνάπτει στην ανωτέρω αίτηση του ενδιαφερομένου φορέα. Σε περίπτωση που δεν έχει εκδοθεί η υπουργική απόφαση του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 7 του άρθρου 2 του ως άνω νόμου δεν υφίσταται υποχρέωση επισύναψης ΑΕΠΟ.

β) Η επιτόπια διαπίστωση της συνδρομής των νόμιμων προϋποθέσεων λειτουργίας της κτηνοτροφικής εγκατάστασης γίνεται με αυτοψία και σύνταξη σχετικού πρακτικού από την αρμόδια επιτροπή σταυλισμού, εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την κατάθεση της αίτησης για άδεια εγκατάστασης. Η ΑΑΑ, εντός της ανωτέρω προθεσμίας, ελέγχει το φάκελο της εγκατάστασης για να διαπιστώσει την πλήρωση των προϋποθέσεων που τίθενται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου.

γ) Αν από την αρμόδια επιτροπή σταυλισμού και την ΑΑΑ διαπιστωθεί η ύπαρξη των νόμιμων προϋποθέσεων λειτουργίας της κτηνοτροφικής εγκατάστασης, καθώς και η ορθότητα των στοιχείων που δηλώνει ο ενδιαφερόμενος φορέας ή ο μηχανικός ή ο γεωτεχνικός, κατά το στάδιο της χορήγησης άδειας προέγκρισης εγκατάστασης, η ΑΑΑ εκδίδει την άδεια εγκατάστασης.

δ) Αν διαπιστωθεί οποιαδήποτε παράλειψη ή παρέκκλιση από την ισχύουσα νομοθεσία ή από το περιεχόμενο των δικαιολογητικών του φακέλου, η ΑΑΑ καλεί τον ενδιαφερόμενο να αποκαταστήσει ή να συμπληρώσει τις διαπιστωθείσες ελλείψεις, εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος, το οποίο δεν υπερβαίνει τους τρεις (3) μήνες. Σε περίπτωση άπρακτης παρόδου της προθεσμίας ή ελλιπούς συμμόρφωσης, η αίτηση απορρίπτεται και σφραγίζονται οι τυχόν εγκαταστάσεις.

6. Σε περιοχές που είναι ενταγμένες στο κοινοτικό δίκτυο Natura 2000, σύμφωνα με το ν. 3937/2011 (Α΄60), επιτρέπεται η εγκατάσταση κτηνοτροφικής μονάδας, ανεξαρτήτως δυναμικότητας, καθώς και η επέκταση των υφιστάμενων, σύμφωνα με τους ειδικούς περιβαλλοντικούς και άλλους όρους που ισχύουν κάθε φορά για τις περιοχές αυτές.

7. Μετά την αδειοδότηση, ο φορέας της κτηνοτροφικής εγκατάστασης μπορεί να δηλώσει στη Διεύθυνση Ζωικής Παραγωγής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων αν επιθυμεί να συνεργαστεί με τα ΑΕΙ και ΑΤΕΙ της χώρας, προκειμένου να δέχεται φοιτητές γεωτεχνικών τμημάτων ή σχολών για την πρακτική άσκησή τους. Κατάλογος, που θα περιλαμβάνει τις ενδιαφερόμενες κτηνοτροφικές μονάδες, θα διανέμεται ετησίως από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων στα ΑΕΙ και ΑΤΕΙ της χώρας.

8. Δημιουργούνται Κτηνοτροφικές Μονάδες Καινοτομίας (ΚΤΗ.ΜΟ.Κ.). Είναι οι μονάδες που, μετά από δήλωσή τους, επιθυμούν να ενταχθούν σε καθεστώς στενής συνεργασίας με τα ΑΕΙ και ΑΤΕΙ της χώρας, προκειμένου να εφαρμόζουν καινοτόμες και σύγχρονες ιδέες, με σκοπό την αυξημένη προστιθέμενη αξία των παραγομένων προϊόντων, αλλά και τον εκσυγχρονισμό των ίδιων των εκμεταλλεύσεων. Οι ΚΤΗ.ΜΟ.Κ. εφοδιάζονται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με ειδικό σήμα. Οι διαδικασίες εφαρμογής του

ειδικού σήματος, αλλά και οι προϋποθέσεις υπαγωγής των κτηνοτροφικών μονάδων σε αυτό, καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, που εκδίδεται μέσα σε έξι (6) μήνες από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου. Με κ.υ.α. του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και του Υπουργείου Οικονομικών είναι δυνατή η επιχορήγηση των ΚΤΗ.ΜΟ.Κ. για τη συμμετοχή τους σε συγκεκριμένα προγράμματα καινοτομίας. Το ύψος της επιχορήγησης, αλλά και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια, καθορίζεται από την ανωτέρω κ.υ.α..

## Άρθρο 7
## Τροποποίηση ή μεταβίβαση της άδειας εγκατάστασης της κτηνοτροφικής εγκατάστασης και συστέγαση κτηνοτροφικών μονάδων

1. Οι άδειες εγκατάστασης των κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων:

α) Τροποποιούνται, όταν επέλθει αλλαγή στην επωνυμία του φορέα, φυσικού ή νομικού προσώπου.

β) Μεταβιβάζονται, όταν περιέλθει, με οποιονδήποτε νόμιμο τρόπο, η κυριότητα ή το δικαίωμα εκμετάλλευσης της δραστηριότητας, του ζωικού κεφαλαίου και του μηχανολογικού εξοπλισμού σε νέο φορέα, μετά από καθολική ή ειδική διαδοχή.

2. Μετά από αίτηση του ενδιαφερόμενου στην ΑΑΑ, συνοδευόμενη από τα σχετικά αποδεικτικά έγγραφα, χορηγείται αυθημερόν η τροποποιημένη ή μεταβιβαζόμενη άδεια, εφόσον δεν έχει επέλθει αύξηση της δυναμικότητας ή επέκταση ή μεταφορά ή αλλαγή του είδους της κτηνοτροφικής εγκατάστασης ή ουσιώδης τροποποίηση των υγειονομικών όρων λειτουργίας της. Η συνδρομή των παραπάνω προϋποθέσεων βεβαιώνεται με υπεύθυνη δήλωση του αιτούντος, σύμφωνα με το ν.1599/1986. Σε κάθε περίπτωση, η επιτροπή σταυλισμού μπορεί να ελέγξει την ορθότητα των όσων δηλώνονται.

3. Ο νέος φορέας ευθύνεται, για την τήρηση των διατάξεων του παρόντος νόμου από το χρόνο περιέλευσης σε αυτόν της κυριότητας ή του δικαιώματος εκμετάλλευσης της κτηνοτροφικής μονάδας.

4. Επιτρέπεται η συστέγαση κτηνοτροφικών μονάδων στην ίδια εγκατάσταση, εφόσον η δυναμικότητά της το επιτρέπει. Οι συστεγαζόμενοι κτηνοτρόφοι μπορούν να είναι δικαιούχοι προγραμμάτων ενίσχυσης της εγκατάστασής τους από συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα στο ακέραιο.

## Άρθρο 8
## Διακοπή λειτουργίας κτηνοτροφικής εγκατάστασης στην περίπτωση γεγονότων ανωτέρας βίας

1. Προσωρινή διακοπή της λειτουργίας της κτηνοτροφικής εγκατάστασης, παρά το γεγονός της τήρησης όλων των όρων και προϋποθέσεων που τίθενται από τις οικείες άδειες εγκατάστασης, επιβάλλεται, όταν από τη λειτουργία της, ως απόρροια εκτάκτου και μη προβλεπόμενου σε κανονικές συνθήκες γεγονότος, ιδίως σε περίπτωση εμφάνισης επιδημίας ζωονόσου ή επιζωοτίας, προκαλείται άμεσος κίνδυνος για:

α) Τη δημόσια υγεία ή την ασφάλεια των καταναλωτών.

β) Την ασφάλεια των εγκαταστάσεων και των εργαζομένων.

γ) Την ασφάλεια των περιοίκων.

δ) Την προστασία του περιβάλλοντος.

2. Μετά από απόφαση της ΑΑΑ ή του αρμοδίου για το έκτακτο γεγονός Υπουργού, διακόπτεται η λειτουργία της κτηνοτροφικής εγκατάστασης από τα όργανα της οικείας Περιφερειακής Ενότητας, με τη συνδρομή των αστυνομικών αρχών ή από τις ίδιες τις αστυνομικές αρχές, με τη σφράγιση του παραγωγικού εξοπλισμού της εγκατάστασης ή σε περίπτωση αποθήκης ή επικινδύνων εγκαταστάσεων με τη σφράγιση αυτών, χωρίς προηγούμενη ακρόαση των εκπροσώπων της επιχείρησης, για ορισμένο χρόνο, που μπορεί να παραταθεί για όσο διάστημα διαρκεί το έκτακτο κι απρόβλεπτο γεγονός που επέβαλε τη σφράγιση.

3. Στις περιπτώσεις προσωρινής διακοπής της λειτουργίας της κτηνοτροφικής εγκατάστασης, λόγω γεγονότων ανωτέρας βίας, ο φορέας της κτηνοτροφικής εγκατάστασης, δύναται να αποζημιωθεί. Οι όροι, οι προϋποθέσεις, η διαδικασία, το ύψος της αποζημίωσης και κάθε σχετική λεπτομέρεια καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Περιβάλλοντος, Ενέργειας, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του τυχόν συναρμόδιου Υπουργού.

## Άρθρο 9
## Διοικητικοί, υγειονομικοί και επιτόπιοι έλεγχοι

1. Διοικητικοί έλεγχοι πληρότητας του υποβληθέντος φακέλου διενεργούνται πριν από τη χορήγηση της άδειας και οποτεδήποτε, μεταγενέστερα, από την ΑΑΑ, όποτε αυτό κρίνεται αναγκαίο ή σκόπιμο. Τα στοιχεία του φακέλου διασταυρώνονται με στοιχεία άλλων μηχανογραφημένων ή μη βάσεων δεδομένων και με στοιχεία τηρούμενα σε άλλες δημόσιες υπηρεσίες ή επαγγελματικές οργανώσεις.

2. Οι υγειονομικοί έλεγχοι, στις κάθε είδους κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις, ασκούνται τακτικά ή έκτακτα, σύμφωνα με τις ισχύουσες Υγειονομικές Διατάξεις.

3. Οι επιτόπιοι έλεγχοι διενεργούνται τακτικά και έκτακτα. Ο τακτικός έλεγχος διενεργείται υποχρεωτικά κατά το πρώτο έτος λειτουργίας της κτηνοτροφικής εγκατάστασης και στη συνέχεια ανά διετία. Ο έκτακτος έλεγχος διενεργείται οποτεδήποτε, κατά την κρίση της ΑΑΑ, ή εφόσον υπάρχουν καταγγελίες με βάσιμες ενδείξεις για παραβάσεις ισχυόντων νόμων, υγειονομικών ή πολεοδομικών διατάξεων ή άλλων κανονισμών.

## Άρθρο 10
## Διοικητικές κυρώσεις και μέτρα

1. Σε όσες κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις διαπιστώνεται παράβαση, μετά από αυτοψία, των διατάξεων του παρόντος νόμου και των κανονιστικών πράξεων που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση αυτού ή παράλειψη τήρησης των όρων και περιορισμών που καθορίζονται με τις αποφάσεις της ΑΑΑ, με απόφαση της ΑΑΑ, μετά από γνώμη της επιτροπής σταυλισμού, επιβάλλονται σε βάρος του φορέα της κτηνοτροφικής εγκατάστασης οι παρακάτω κυρώσεις:

α) ολική ή μερική, προσωρινή ή οριστική διακοπή της λειτουργίας της δραστηριότητας, με αντίστοιχη ανάκληση της άδειας λειτουργίας, και χορήγηση της αναγκαίας κατά περίπτωση προθεσμίας για την απομάκρυνση του ζωικού κεφαλαίου, ανάλογα με τη σοβαρότητα της παράβασης, τη συχνότητα, την υποτροπή, την προκαλούμενη περιβαλλοντική και υγειονομική επιβάρυνση ή

β) διοικητικό πρόστιμο το ύψος του οποίου κυμαίνεται από πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ μέχρι εβδομήντα πέντε χιλιάδες (75.000) ευρώ, ανάλογα με τη σοβαρότητα της παράβασης, τη συχνότητα, την υποτροπή, την προκαλούμενη περιβαλλοντική και υγειονομική επιβάρυνση ή

γ) συνδυασμό των κυρώσεων των περιπτώσεων α΄ και β΄.

2. Με απόφαση της ΑΑΑ, στους υπεύθυνους των φορέων της κτηνοτροφικής εγκατάστασης και στους μηχανικούς ή γεωτεχνικούς που υπογράφουν τις υπεύθυνες δηλώσεις του ν.1599/1986, οι οποίες υποβάλλονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, επιβάλλεται πρόστιμο που κυμαίνεται από δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ μέχρι εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ, αν, ύστερα από επιθεώρηση των αρμόδιων οργάνων, διαπιστώνεται ότι το περιεχόμενο των δηλώσεων που υποβλήθηκαν είναι ψευδές.

3. Πριν από την επιβολή οποιασδήποτε διοικητικής κύρωσης ή διοικητικού προστίμου που προβλέπεται από την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία, η ΑΑΑ, μετά από γνώμη της επιτροπής σταυλισμού, καλεί εγγράφως, με αποδεικτικό επίδοσης της σχετικής κλήσης, σε ακρόαση, τον κάτοχο της άδειας ή τον νόμιμο εκπρόσωπό του, ή τον μηχανικό ή γεωτεχνικό που υπέγραψε τη ψευδή υπεύθυνη δήλωση, σύμφωνα με το Κ.Δ.Δ., ο οποίος δύναται να αναπτύξει προφορικώς ή εγγράφως τις απόψεις του εντός προθεσμίας πέντε (5) ημερών, από την ημέρα επίδοσης σε αυτόν, του σχετικού εγγράφου.

4. Μετά την ανάπτυξη των απόψεων του ενδιαφερομένου, το αποφασίζον όργανο, μετά από γνώμη της επιτροπής σταυλισμού, αν κρίνει ότι για τις παραβάσεις της παραγράφου 1 είναι εφικτή η εκτέλεση των απαραιτήτων βελτιωτικών εργασιών, για την αποκατάσταση της ομαλής λειτουργίας των κτηνοτροφικών εγκαταστάσεών του, και εφόσον κριθεί, ότι η επί βραχύ χρονικό διάστημα συνέχιση της λειτουργίας αυτών υπό τις ίδιες συνθήκες δεν απειλεί άμεσα τη δημόσια υγεία, μπορεί να μην επιβάλλει κύρωση, αλλά να καθορίσει με απόφασή του, τις συγκεκριμένες βελτιώσεις, που πρέπει να γίνουν στις ανωτέρω εγκαταστάσεις τους, τάσσοντας, αναλόγως του μεγέθους των βελτιώσεων και της σοβαρότητας του προβλήματος, που δημιουργείται από την πλημμελή λειτουργία των εγκαταστάσεων, εύλογη προθεσμία που δεν μπορεί να υπερβαίνει τους τρεις (3) μήνες.

5. Η διακοπή λειτουργίας της δραστηριότητας πραγματοποιείται, μετά την πάροδο της προθεσμίας απομάκρυνσης του ζωικού κεφαλαίου, από όργανα της Περιφερειακής Ενότητας, με τη συνδρομή των αστυνομικών αρχών ή από τις ίδιες τις αστυνομικές αρχές, με τη σφράγιση του παραγωγικού εξοπλισμού της εγκατάστασης ή σε περίπτωση αποθήκης ή επικινδύνων εγκαταστάσεων με τη σφράγιση αυτών. Η ΑΑΑ, μετά από ενημέρωση του φορέα της εγκατάστασης, μπορεί να ζητήσει τη διακοπή παροχής ηλεκτρικού ρεύματος στη συγκεκριμένη εγκατάσταση από τον διαχειριστή του δικτύου ή του συστήματος ηλεκτροδότησης, οι οποίοι υποχρεούνται να προβούν στη ζητούμενη διακοπή εντός προθεσμίας δύο μηνών από τη σχετική ειδοποίησή τους.

6. Οι πιο πάνω διοικητικές κυρώσεις και πρόστιμα επιβάλλονται πέραν των οποιωνδήποτε ποινικών, αστικών ή άλλων κυρώσεων που προβλέπονται από άλλες διατάξεις. Τα πρόστιμα αποτελούν πόρο της οικείας Περιφέρειας και εισπράττονται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε.).

7. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων εξειδικεύονται ή συμπληρώνονται τα κριτήρια και η διαδικασία επιβολής των πιο πάνω κυρώσεων και ο τρόπος κλιμάκωσης των προστίμων των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου. Με όμοια απόφαση μπορεί να αναπροσαρμόζεται το ύψος των προστίμων που προβλέπονται στο νόμο αυτόν.

### Άρθρο 11
### Δυνατότητα ένστασης

Κατά των αποφάσεων της ΑΑΑ με τις οποίες χορηγούνται άδειες προέγκρισης εγκατάστασης ή εγκατάστασης ή απορρίπτονται αιτήσεις για τις δραστηριότητες που υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος νόμου, καθώς επίσης και κατά των αποφάσεων με τις οποίες επιβάλλονται διοικητικές κυρώσεις και πρόστιμα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 10, χωρεί ειδική διοικητική ένσταση του ενδιαφερομένου στη Διεύθυνση Ζωικής Παραγωγής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, η οποία και αποφασίζει αμετακλήτως εντός προθεσμίας ενός (1) μηνός. Η κοινοποίηση των αποφάσεων της ΑΑΑ που γίνεται στην διεύθυνση που δηλώνει ο ενδιαφερόμενος στην αίτηση που καταθέτει για χορήγηση άδειας προέγκρισης εγκατάστασης ή εγκατάστασης θεωρείται, σε κάθε περίπτωση, έγκυρη.

### Άρθρο 12
### Μητρώο κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων - Ενίσχυση διαφάνειας

1. Στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων δημιουργείται και τηρείται εφεξής αυτοτελές ηλεκτρονικό υπο-μητρώο όλων των κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων, στα πλαίσια του ήδη λειτουργούντος κτηνιατρικού μητρώου στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και στον Οργανισμό Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΟΠΕΚΕΠΕ). Το μητρώο τελεί υπό την εποπτεία της Γενικής Διεύθυνσης Ζωικής Παραγωγής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, η οποία καθορίζει τον τρόπο σύστασής του, το περιεχόμενό του, καθώς και τη διαρκή επικαιροποίησή του. Για κάθε χορηγούμενη άδεια εγκατάστασης ενημερώνεται το μητρώο.

2. Η ΑΑΑ οφείλει να αναρτά στον οικείο διαδικτυακό της τόπο τις υπεύθυνες δηλώσεις των παραγράφων 3, περίπτωση γ΄, και 4, περίπτωση δ΄, του άρθρου 6, τις άδειες εγκατάστασης, που εκδίδονται στο πλαίσιο του παρόντος νόμου από την ΑΑΑ, καθώς και όλες τις αποφάσεις, εγκρίσεις και τα αποτελέσματα ελέγχων που παρεμβάλλονται στο πλαίσιο της διαδικασίας αδειοδότησης των δραστηριοτήτων που εμπίπτουν στις διατάξεις του παρόντος νόμου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του ν. 3861/2010 (Α΄ 112).

### Άρθρο 13
### Κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις σε δάση, δασικές ή δημόσιες εκτάσεις

1. Η παράγραφος 5 του άρθρου 46 του ν. 998/1979 (Α΄ 289) αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Μετά από εισήγηση της Επιτροπής Σταυλισμού και με την επιφύλαξη της έγγραφης αιτιολογημένης άρνησης, που δίνεται στον ενδιαφερόμενο αιτούντα, υποχρεούται ο αρμόδιος δασάρχης με άδειά του, που χορηγείται εντός προθεσμίας τριών (3) μηνών από την υποβολή της αίτησης και για χρονική διάρκεια δεκαπέντε (15) ετών, με δυνατότητα παράτασης, να επιτρέπει την εγκατάσταση εντός δασών και δασικών εκτάσεων, καθώς και δημοσίων εκτάσεων της παρ. 7 του άρθρου 3 του ν. 998/1979, όπως αυτή προστέθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 3208/2003 (Α΄303) κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων, εκτροφείων θηραμάτων, ιχθυοτροφείων, εκτροφείων γουνοφόρων και ιδίως επισκέψιμων κτηνοτροφικών μονάδων εκτροφής απειλουμένων με εξαφάνιση αυτοχθόνων φυλών αγροτικών ζώων, με σκοπό τη διάσωση, διάδοση, προβολή και παραδοσιακή διαχείριση του προαναφερθέντος ζωικού κεφαλαίου και των προϊόντων του. Εάν η προθεσμία των τριών (3) μηνών παρέλθει άπρακτη από πλευράς Δασαρχείου, η αίτηση του ενδιαφερομένου θεωρείται ως εγκριθείσα.

5α. Δεν επιτρέπεται η εγκατάσταση των ανωτέρω μονάδων, με εξαίρεση τα μελισσοκομεία, σε εκτάσεις των περιπτώσεων β΄ και δ΄ της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 998/1979, καθώς και σε εκτάσεις της περίπτωσης α΄ της ίδιας παραγράφου και άρθρου, όπως η περίπτωση αυτή αντικαταστάθηκε με την παρ. 3 του άρθρου 1 του ν. 3208/2003, με εξαίρεση τα δίκτυα και τις περιοχές που προστατεύονται από τις διατάξεις του δικαίου της Ε.Ε., στις οποίες επιτρέπεται η εγκατάσταση των ανωτέρω μονάδων, αν προβλέπεται από τα σχέδια διαχείρισής τους και, σε περίπτωση μη ύπαρξης αυτών, κατόπιν εγκεκριμένης περιβαλλοντικής μελέτης.

5β. Στην άδεια εγκατάστασης της παραγράφου 1 ορίζονται υποχρεωτικά τα μέτρα ασφαλείας που πρέπει να ληφθούν και οι υποχρεώσεις του κατόχου της άδειας και οι συνέπειες μη τήρησης αυτών που συνεπάγεται την ανάκληση της άδειας. Η μη τήρηση αυτών συνεπάγεται την ανάκληση της άδειας. Οι άδειες εγκατάστασης δεν θεμελιώνουν κανένα άλλο δικαίωμα επί των εκτάσεων που διατίθενται για το συγκεκριμένο σκοπό.

5γ. Κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις, πτηνοτροφεία, μελισσοκομεία, εκτροφεία θηραμάτων, ιχθυοτροφεία, εκτροφεία γουνοφόρων ή άλλες συναφείς κτηνοτροφικές μονάδες που λειτουργούν μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου χωρίς άδεια της δασικής υπηρεσίας, συνεχίζουν τη λειτουργία τους για μία τριετία από την έναρξη ισχύος του παρόντος, εντός της οποίας οφείλουν να λάβουν την έγκριση περιβαλλοντικών όρων ή βεβαίωση απαλλαγής από περιβαλλοντική αδειοδότηση, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. Κατά τη διάρκεια της ανωτέρω προθεσμίας αναστέλλεται η ισχύς των διοικητικών πράξεων αποβολής, επιβολής προστίμων, κατεδάφισης, που τυχόν έχουν εκδοθεί, και εφόσον εκδοθούν όλες οι απαιτούμενες διοικητικές πράξεις και εγκρίσεις οι πράξεις αυτές παύουν να ισχύουν.

Η συνέχιση της λειτουργίας των ανωτέρω κτηνοτροφικών μονάδων απαγορεύεται στις περιπτώσεις που εκδοθεί, πλήρως αιτιολογημένη, πράξη του αρμόδιου Δασάρχη, στην οποία διαπιστώνονται συνεχείς επεκτάσεις των ανωτέρω κτηνοτροφικών μονάδων, κοπή δένδρων του δάσους ή κατασκευή κτηριακών εγκαταστάσεων, που δεν σχετίζονται με τη λειτουργία των κτηνοτροφικών μονάδων.»

2. Οι ειδικές ρυθμίσεις που προβλέπονται στο π.δ. 190/1981 (Α΄ 54) για τη χορήγηση άδειας εγκατάστασης ποιμνιοστασίων, πτηνοτροφείων, άλλων συναφών εγκαταστάσεων, καθώς και μελισσοκομείων σε δημόσια δάση και δασικές εκτάσεις εξακολουθούν να ισχύουν.

**Άρθρο 14**
**Μεταβατικές διατάξεις**

1. Οι κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις όλων των κατηγοριών της παραγράφου 1 του άρθρου 2, οι οποίες κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου λειτουργούν χωρίς άδεια εγκατάστασης, υποχρεούνται εντός τριών ετών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου να λάβουν άδεια εγκατάστασης με την υποβολή σχετικής αίτησης συνοδευόμενης από όλα τα προβλεπόμενα στο άρθρο 6 του παρόντος δικαιολογητικά. Η διάταξη καταλαμβάνει και όσες κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις λειτουργούσαν χωρίς άδεια εγκατάστασης και ήδη έχει διακοπεί η λειτουργία τους για το λόγο αυτόν.

Κατά τη διάρκεια των παραπάνω προθεσμιών αναστέλλεται η ισχύς των διοικητικών πράξεων αποβολής, επιβολής προστίμων, κατεδάφισης, που τυχόν έχουν εκδοθεί, και ανακαλούνται οριστικά, εφόσον εκδοθεί η άδεια εγκατάστασης.

Μετά την παρέλευση της προθεσμίας των τριών ετών, η άδεια εγκατάστασης χορηγείται μόνο αν υποβληθεί η αίτηση, με τα προβλεπόμενα δικαιολογητικά και αφού καταβληθεί οποιοδήποτε χρηματικό πρόστιμο έχει επιβληθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις ή και τις διατάξεις του άρθρου 10.

2. Η ίδια ρύθμιση ισχύει και για όσες κτηνοτροφικές μονάδες είναι εγκατεστημένες χωρίς άδεια σε δάση, δασικές ή δημόσιες εκτάσεις, εφόσον εξασφαλίσουν την άδεια του Δασάρχη που προβλέπεται στο άρθρο 13.

3. Σε κτηνοτροφικές μονάδες, οι κτηριακές εγκαταστάσεις των οποίων έχουν χαρακτηριστεί αυθαίρετες, δίδεται επίσης τριετής παράταση νομιμοποίησης και μέχρι τότε δεν ισχύουν οι διατάξεις του κεφαλαίου Β΄ του ν. 4014/2011.

4. Κατά την μεταβατική περίοδο των τριών ετών των προηγουμένων παραγράφων, οι κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις μπορούν να εντάσσονται σε επιδοτούμενα προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η καταβολή όμως της επιδότησης τελεί πάντα υπό τον όρο της προηγούμενης απόκτησης της άδειας εγκατάστασης.

5. Σε υφιστάμενες κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις με άδεια λειτουργίας, καθώς και εκείνες για τις οποίες έχει ανακληθεί η άδεια λειτουργίας και εφόσον έχουν εν τω μεταξύ εκλείψει οι λόγοι ανάκλησης, οι οποίες μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου έχουν αυξήσει τη δυναμικότητά τους πέραν της προβλεπόμενης από την άδεια λειτουργίας, με αποτέλεσμα τη μη τήρηση των ελάχιστων αποστάσεων του παραρτήματος του άρθρου 20, παρέχεται η δυνατότητα στην ΑΑΑ, μετά από πρόταση της επιτροπής σταυλισμού, να εγκρίνει με απόφασή της μείωση των απαιτουμένων αποστάσεων μέχρι 25%, υπό τον όρο ότι θα εφαρμόσουν άμεσα τα καθοριζόμενα στην, ως άνω απόφαση, μέτρα. Η ρύθμιση αυτή ισχύει για δύο χρόνια από την ισχύ του νόμου αυτού.

6. Οι άδειες λειτουργίας, που έχουν εκδοθεί για ορισμένη χρονική διάρκεια, εξακολουθούν να ισχύουν μέχρι τη λήξη τους. Κατά τη διάρκεια της ισχύος τους εφαρμόζονται οι διατάξεις που ίσχυαν κατά το χρόνο της έκδοσής τους.

7. Αιτήματα για ανανέωση άδειας λειτουργίας, που έχει εκδοθεί με ορισμένη διάρκεια βάσει προηγούμενου νομικού πλαισίου και της οποίας έχει λήξει ο χρόνος ισχύος, εξετάζονται ως αιτήματα για τη συνέχιση λειτουργίας της δραστηριότητας, με την προϋπόθεση ότι η επιχείρηση διατηρεί οικονομική και παραγωγική δραστηριότητα και εκδίδεται άδεια εγκατάστασης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον παρόντα νόμο.

8. Για τη χορήγηση της άδειας εγκατάστασης δραστηριότητας, για την οποία υπάρχει ήδη σε ισχύ άδεια ίδρυσης, η οποία και εκδόθηκε πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου ή έχει υποβληθεί ήδη αίτηση για χορήγηση άδειας ίδρυσης εφαρμόζονται οι διατάξεις του παρόντος νόμου. Στην περίπτωση αυτή η αίτηση για άδεια ίδρυσης ισχύει ως αίτηση άδειας εγκατάστασης.

9. Τυχόν ευθύνη από ζημία που προκαλείται, πριν από τον προβλεπόμενο έλεγχο, σε περίπτωση υποβολής από κάθε ενδιαφερόμενο ανακριβών δηλώσεων και στοιχείων κατά τη διαδικασία έκδοσης άδειας ίδρυσης και λειτουργίας κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων, βαρύνει αποκλειστικά και μόνο τον δηλούντα.

### Άρθρο 15
### Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού καθορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις, οι αποστάσεις, οι άδειες και κάθε σχετική λεπτομέρεια που αφορά την εγκατάσταση εντός στρατιωτικών μονάδων ή αεροδρομίων μονάδων εκτροφής σκύλων ή άλλων ζώων, που χρησιμοποιούνται ή προορίζονται να χρησιμοποιηθούν για σκοπούς δημόσιας ασφάλειας ή δημόσιας υγείας, καθώς και αντίστοιχων μονάδων που λειτουργούν στα πλαίσια δημόσιων ή ιδιωτικών εκπαιδευτικών ή ερευνητικών ιδρυμάτων.

2. Με κ.υ.α. των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας συστήνεται ομάδα εργασίας, αποτελούμενη από υπηρεσιακούς παράγοντες και επιστήμονες των ΑΕΙ και ΑΤΕΙ της χώρας, προκειμένου να υπάρξει, έπειτα από μελέτη, ενημέρωση των εμπλεκομένων φορέων (μεμονωμένων παραγωγών, ομάδων παραγωγών, αγροτικών συνεταιρισμών, Ο.Τ.Α.), με σκοπό την τόνωση του ενδιαφέροντος για επενδύσεις στον τομέα της διαχείρισης και αξιοποίησης των αποβλήτων κτηνοτροφικών μονάδων, αλλά και σφαγείων, ελαιουργείων, τυροκομείων, κ.λπ..

3. Εντός τριών (3) μηνών από την ψήφιση του παρόντος, εκδίδεται κ.υ.α. των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, παρέχουσα και ρυθμίζουσα τη δυνατότητα εγκατάστασης φωτοβολταϊκών συστημάτων ή ανεμογεννητριών σε κτηνοτροφικές μονάδες αποκλειστικά για ιδιοκατανάλωση.

4. Εντός τριών (3) μηνών από την ψήφιση του παρόντος, εκδίδεται κ.υ.α. των Υπουργών Οικονομικών, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, ρυθμίζουσα την ένταξη των εκτροφείων γουνοφόρων ζώων στις κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις.

### Άρθρο 16
### Τροποποίηση του ν. 3852/2010 (Α΄ 87)

Μετά την αριθ. 44 αρμοδιότητα του Υποτομέα «Κτηνοτροφίας» του Τομέα Β΄ «Γεωργίας - Κτηνοτροφίας - Αλιείας» της παρ. ΙΙ του άρθρου 186 του ν. 3852/2010 προστίθεται νέα αρμοδιότητα με αριθμό 44α ως εξής:

«44α. Η χορήγηση, ανάκληση, ανανέωση, τροποποίηση και μεταβίβαση των αδειών για την εγκατάσταση κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων, η επιβολή διοικητικών κυρώσεων, καθώς και το σύνολο των αρμοδιοτήτων που προβλέπονται στον παρόντα νόμο.»

### Άρθρο 17
### Διαχείριση ανεπιτηρήτων παραγωγικών ζώων (αιγοπρόβατα και βοοειδή)

1. Ανεπιτήρητο παραγωγικό ζώο είναι το βοοειδές ή προβατοειδές ή αιγοειδές που βρίσκεται εκτός της κτηνοτροφικής εκμετάλλευσης του ιδιοκτήτη του, συμπεριλαμβανομένου του βοσκότοπου αυτής, άνευ επιτήρησης και το οποίο φέρει ή δεν φέρει σήμανση.

2. Οι δήμοι της χώρας υποχρεούνται να μεριμνούν για την περισυλλογή, μεταφορά, φύλαξη, διατροφή και διατήρηση των ανεπιτήρητων παραγωγικών ζώων, μέχρι την ολοκλήρωση των διαδικασιών για την καθ' οιονδήποτε τρόπο εκποίηση ή σφαγή ή επιστροφή τους στον ιδιοκτήτη τους.

3. Για τον παραπάνω σκοπό, οι δήμοι ιδρύουν και λειτουργούν κτηνοτροφική εκμετάλλευση, επιτρεπομένης της συνεργασίας με άλλα νομικά ή φυσικά πρόσωπα, σε ιδιόκτητους ή μισθωμένους ή παραχωρούμενους από το Δημόσιο ή την Περιφέρεια ή από ιδιώτες χώρους. Για να λειτουργήσει η προαναφερθείσα κτηνοτροφική εκμετάλλευση, χορηγείται στο δήμο κωδικός εκμετάλλευσης.

4. Για την περισυλλογή των ανεπιτήρητων παραγωγικών ζώων συγκροτούνται συνεργεία από άτομα κατάλληλα εκπαιδευμένα και έμπειρα στο χειρισμό παραγωγικών ζώων.

5. Τα παραγωγικά ζώα που περισυλλέγονται οδηγούνται στην κτηνοτροφική εκμετάλλευση της παραγράφου 3, σημαίνονται με ενώτια, καταχωρούνται στο μητρώο της εκμετάλλευσης και στην Κτηνιατρική Βάση Δεδομένων και βρίσκονται υπό κτηνιατρική παρακολούθηση.

6. Ανεπιτήρητα παραγωγικά ζώα που περισυλλέγονται και διαπιστώνεται από τη σήμανσή τους ότι έχουν ιδιοκτήτη, εφόσον μετά την παρέλευση δέκα ημερολογιακών ημερών από την περισυλλογή τους ο ιδιοκτήτης τους δεν αιτηθεί την επιστροφή τους, περιέρχονται στην ιδιοκτησία του δήμου.

7. Η εκποίηση των ζώων ή των προϊόντων που προέρχονται από αυτά γίνεται από το δήμο με διαδικασίες πλειστηριασμού. Ο δήμος δύναται να διαθέτει δωρεάν σε φορείς με φιλανθρωπική στόχευση τα προϊόντα που προέρχονται από το ζωικό κεφάλαιο της κτηνοτροφικής εκμετάλλευσης της παραγράφου 3.

8. Σε κάθε δήμο συγκροτείται, με απόφαση του δημάρχου, τριμελής επιτροπή παρακολούθησης του προγράμματος διαχείρισης ανεπιτήρητων παραγωγικών ζώων, με υποχρεωτική συμμετοχή ενός τουλάχιστον κτηνιάτρου ή γεωπόνου του δήμου.

9. Στον ιδιοκτήτη ανεπιτήρητου παραγωγικού ζώου, που ταυτοποιείται από τη σήμανση του ζώου, επιβάλλονται πρόστιμα, δηλαδή πενήντα (50) ευρώ ανά ζώο για

αιγοπρόβατα και εκατόν πενήντα (150) ευρώ ανά ζώο για βοοειδή. Το πρόστιμο βεβαιώνεται από την τριμελή επιτροπή της παραγράφου 8, ενώ επιβάλλεται και εισπράττεται από την οικονομική υπηρεσία του δήμου.

10. Στην περίπτωση που ο ιδιοκτήτης ανεπιτήρητου παραγωγικού ζώου αιτηθεί την επιστροφή του, εντός του δεκαημέρου της παραγράφου 6, το συγκεκριμένο ζώο επιστρέφεται, αφού ο ιδιοκτήτης του καταβάλει στο δήμο δέκα (10) ευρώ ανά ημέρα διατήρησης του ζώου στη δημοτική κτηνοτροφική εγκατάσταση.

11. Ο όρος «εγκεκριμένος κτηνίατρος» που απαντάται στο Παράρτημα 2 του ν. 4039/2012 (Α΄ 15 ) αντικαθίσταται από τον όρο «κτηνίατρος».

## Άρθρο 18
## Εξουσιοδοτική διάταξη

Εντός τριών (3) μηνών από την δημοσίευση του παρόντος νόμου, καθορίζονται με κοινή υπουργική απόφαση των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Εσωτερικών, Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, οι ειδικοί όροι και προϋποθέσεις για την εμπορία ζώντων ζώων σε υπαίθριες αγορές, αναφορικά με τις εγκαταστάσεις, τους χώρους παραμονής των ζώων, τους υγειονομικούς όρους που πρέπει να πληρούν τα προς πώληση ζώα και οι εκτροφές από τις οποίες προέρχονται, τις συνθήκες ευζωίας κατά την παραμονή τους και τη μεταφορά από και προς την υπαίθρια αγορά, τον αναγκαίο εξοπλισμό ανά είδος ζώου, τις αρμόδιες αρχές ελέγχου, την διαδικασία ελέγχου, τις κυρώσεις, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

## Άρθρο 19
## Καταργούμενες διατάξεις

1. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταργούνται:

α) Τα άρθρα 2, 3, 4, 5 και 6 του ν. 3698/2008 (Α΄198).

β) Το άρθρο 4 του ν. 3399/2005 (Α΄89) καταργείται μετά τις 30.6.2012.

γ) Η παρ. 3 του άρθρου 15 του ν. 1579/1985 (Α΄217), όπως η παράγραφος αυτή προστέθηκε με το άρθρο 2 του ν. 3698/2008 (Α΄198) και αντικαταστάθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 13 του ν. 3955/2011 (Α΄89).

δ) Το άρθρο 2 της αριθ. Υ1β/2000/29.3.1995 κοινής απόφασης των Υπουργών Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (Β΄343).

ε) Η αριθ. 83840/3591/12.12.1986 απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (Δ΄1 / 1987).

στ) Οι δευτεροβάθμιες επιτροπές σταυλισμού, οι οποίες έχουν συσταθεί σύμφωνα με την περίπτωση β΄ της παρ. 3 του άρθρου 15 του ν. 1579/1985, όπως η παράγραφος αυτή προστέθηκε με το άρθρο 2 του ν. 3698/2008 και αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 13 του ν. 3955/2011 καταργούνται. Όπου στην κείμενη νομοθεσία προβλέπεται γνωμοδότηση των δευτεροβάθμιων επιτροπών που καταργούνται, γνωμοδοτεί πλέον η επιτροπή σταυλισμού της παραγράφου 1 του άρθρου 4.

ζ) Οποιαδήποτε άλλη γενική ή ειδική διάταξη που αντίκειται στις διατάξεις του παρόντος νόμου ή ρυθμίζει διαφορετικά τα θέματα που ρυθμίζονται από αυτόν.

## Άρθρο 20
## Παράρτημα

Στον παρόντα νόμο προσαρτάται παράρτημα, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος αυτού, και έχει ως ακολούθως:

## ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Για τα ξενοδοχεία και τουριστικά καταλύματα, βιομηχανίες και βιοτεχνίες με παραγωγικές διαδικασίες, βιομηχανίες και βιοτεχνίες που παράγουν προϊόντα που απαιτούν υγειονομική προστασία, κατασκηνωτικούς χώρους, στρατόπεδα, μοναστήρια και ποτάμια, εφόσον δεν αναφέρονται οι αποστάσεις τους από κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις στη Νομοθεσία των Υπουργείων Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, καθορίζονται σύμφωνα με τους πίνακες που ακολουθούν:

### ΠΙΝΑΚΑΣ 1

**Ελάχιστες αποστάσεις των κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων (πλην των οικόσιτων ζώων) από ξενοδοχεία λοιπά τουριστικά καταλύματα, βιομηχανίες και βιοτεχνίες που παράγουν προϊόντα που απαιτούν υγειονομική προστασία, στρατόπεδα, μοναστήρια κ.λ.π. σε μέτρα.**

| Χώροι προστασίας | Αριθμός ισοδύναμων ζώων | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | <6 | 6-10 | 11-20 | 21-40 | 41-80 | 81-160 | 161-320 | 321-650 | >650 |
| Ξενοδοχεία και άλλα νόμιμα τουριστικά καταλύματα και κατασκηνωτικοί χώροι, στρατόπεδα. | 400 | 400 | 400 | 600 | 800 | 800 | 800 | 800 | 800 |
| Βιομηχανίες-βιοτεχνίες μη υγειονομικού ενδιαφέροντος με παραγωγικές διαδικασίες άσχετα με τον αριθμό των εργαζομένων. | χωρίς περιορισμό | χωρίς περιορισμό | χωρίς περιορισμό | 150 | 150 | 150 | 150 | 150 | 150 |

| | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Βιομηχανίες- βιοτεχνίες που παράγουν προϊόντα τα οποία απαιτούν υγειονομική προστασία. | 100 | 150 | 200 | 250 | 300 | 350 | 400 | 500 | 600 |
| Ποτάμια συνεχούς ροής εφόσον χαρακτηρισθούν έτσι από την αρμόδια Επιτροπή. | 50 | 100 | 150 | 200 | 250 | 250 | 250 | 250 | 250 |
| Μοναστήρια εφόσον δεν έχουν δικές τους οργανωμένες κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις. | Οι αποστάσεις θα καθορίζονται κατά περίπτωση και κατά την κρίση της αρμόδιας Επιτροπής, η οποία θα λαμβάνει υπόψη και τα οριζόμενα στο άρθρο 2 του ν.1811/88 (Α'231) | | | | | | | | |

## ΠΙΝΑΚΑΣ 2

**Ελάχιστες αποστάσεις των κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων (πλην των οικόσιτων ζώων) από τα όρια οικισμών, πόλεων, δρόμων, εκπαιδευτηρίων, νοσοκομείων κ.λπ. σε μέτρα.**

| Χώροι προστασίας | Αριθμός ισοδύναμων ζώων | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | <6 | 6-10 | 11-20 | 21-40 | 41-80 | 81-160 | 161-320 | 321-650 | >650 |
| - Επαρχιακοί δρόμοι και σιδηροδρομικές γραμμές. | - | - | - | 50 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 |
| - Εθνικοί δρόμοι. | - | - | - | 100 | 150 | 150 | 150 | 150 | 150 |
| -Οικισμοί και χωριά μέχρι 500 κατοίκους.<br>-Εκπαιδευτήρια (από υπάρχοντα ή από εκείνα που προβλέπονται κατά νόμιμο τρόπο να αναγερθούν). | 50 | 100 | 150 | 250 | 400 | 550 | 800 | 800 | 800 |
| - Οικισμοί και χωριά 501 έως 2000 κατοίκους. | 100 | 150 | 250 | 400 | 550 | 750 | 800 | 800 | 800 |
| - Πόλεις και κωμοπόλεις 2001-5000 | 200 | 250 | 400 | 550 | 750 | 800 | 800 | 800 | 800 |

| | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| κατοίκους.<br>- Λίμνες, ακτές και παραδοσιακοί οικισμοί. | | | | | | | | | |
| - Πόλεις με πληθυσμό μεγαλύτερο των 5000 κατοίκων.<br>- Λουτροπόλεις, τουριστικοί χώροι, νοσοκομεία, ευαγή ιδρύματα (από υπάρχοντα ή από εκείνα που προβλέπονται κατά νόμιμο τρόπο ν' ανεγερθούν). | 300 | 400 | 550 | 750 | 1000 | 1000 | 1000 | 1000 | 1000 |

## Άρθρο 21
## Ρυθμίσεις θεμάτων χρηματοπιστωτικού τομέα

1. Το προβλεπόμενο, στο πρώτο εδάφιο της υπ. αριθμ. 2/43219/0025/6.5.2011 απόφασης του Υφυπουργού Οικονομικών (Β΄ 1143), όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 1 της, από 14.9.2011, Πράξης Νομοθετικού Περιεχόμενου (Α΄ 203), η οποία κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 4031/2011 (Α΄ 256) και αυξήθηκε με το άρθρο δεύτερο του ν. 4031/2011, συνολικό ποσό εγγύησης, αυξάνεται κατά πενήντα τοις εκατό (50%).

2. Στην περίπτωση στ΄ της παρ. 4 του άρθρου 4 του ν. 3746/2009 (Α΄ 27) προστίθεται υποπερίπτωση (v) ως εξής:

«(v) Κατά την άσκηση των επενδυτικών του αρμοδιοτήτων, κατά τα οριζόμενα στις περιπτώσεις (i) και (iv), το διοικητικό συμβούλιο του ΤΕΚΕ διασφαλίζει την επαρκή διασπορά των επενδύσεών του.»

3. Στο τέλος του δεύτερου εδαφίου της παρ. 13 του άρθρου 4 του ν. 3864/2010, προστίθενται οι εξής λέξεις: «,το οποίο είναι το άλλο μέλος του Γενικού Συμβουλίου που αναφέρεται στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 4.».

4. Μετά το δεύτερο εδάφιο της παρ. 13 του άρθρου 4 του ν. 3864/2010, προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Ο Πρόεδρος προεδρεύει στις συνεδριάσεις του Γενικού Συμβουλίου και, σε περίπτωση απουσίας του, προεδρεύει το άλλο μέλος του Γενικού Συμβουλίου που αναφέρεται στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 4.»

5. Στο τέλος του δεύτερου εδαφίου της παρ. 14 του άρθρου 4 του ν. 3864/2010 προστίθενται οι εξής λέξεις: «,το οποίο είναι το άλλο μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής που αναφέρεται στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 4.».

6. Μετά το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 14 του άρθρου 4 του ν. 3864/2010, προστίθεται εδάφιο ως εξής: «Ο Διευθύνων Σύμβουλος προεδρεύει στις συνεδριάσεις της Εκτελεστικής Επιτροπής και, σε περίπτωση απουσίας του, προεδρεύει το άλλο μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής που αναφέρεται στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 4.»

7. Στο τέλος της παρ. 7 του άρθρου 4 του ν. 3864/2010 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Ο Διοικητής, οι Υποδιοικητές, τα μέλη συλλογικών οργάνων, οι σύμβουλοι και το προσωπικό της Τράπεζας της Ελλάδος δεν μπορούν να είναι μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής.»

8. Μετά το τελευταίο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 23 του ν. 3746/2009 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Οι ιδιότητες του μέλους της διοίκησης ή του στελέχους, του συμβούλου ή του μέλους του προσωπικού πιστωτικού ιδρύματος που συμμετέχει στο ΤΕΚΕ, ή προσώπου που κατέχει τουλάχιστον 1% του μετοχικού κεφαλαίου πιστωτικού ιδρύματος που συμμετέχει στο ΤΕΚΕ, είναι ασυμβίβαστες με την ιδιότητα του μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου του ΤΕΚΕ.»

9. Στην περίπτωση γ΄ της παρ. 10 του άρθρου 4 του ν. 3864/2010, μετά τις λέξεις «αφ' ενός μεν για πιστωτικά ιδρύματα» προστίθενται οι λέξεις «που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 6».

10. Στο άρθρο 3 του ν. 4046/2012 (Α΄ 28) προστίθεται από τότε που ίσχυσε ο ν. 4046/2012, παράγραφος 7 και αναριθμούνται οι επόμενες παράγραφοι 7, 8 και 9 σε 8, 9 και 10 αντίστοιχα, ως εξής:

«7. Οι διατάξεις των άρθρων 39 και 39Α του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν. 2238/1994, Α΄ 151), καθώς και του άρθρου 26 του ν. 3728/2008 (Α΄ 258), δεν εφαρμόζονται στην περίπτωση ενδοομιλικών συναλλαγών, με αντικείμενο μεταβίβαση ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου, εφόσον τα ομόλογα αυτά ανταλλαγούν από τις επιχειρήσεις που τα αποκτούν, κατ' εφαρμογή του προγράμματος για την αναδιάταξη του ελληνικού χρέους.».

## Άρθρο 22

Οι ελάχιστες αποστάσεις, όπως ισχύουν κατά την κείμενη νομοθεσία, για την κατασκευή νέου έργου υδροληψίας (ανόρυξη γεώτρησης) για υδρευτική χρήση, είναι δυνατόν να μεταβληθούν και στην περίπτωση έργου που είναι απολύτως αναγκαίο για την προστασία της δημόσιας υγείας και μόνο κατόπιν σχετικής απόφασης του αρμόδιου κατά περίπτωση Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης της οποίας υποχρεωτικά προηγείται τεκμηριωμένη γνώμη αρμόδιου κρατικού φορέα ως προς τα επίπεδα των συγκεντρώσεων των χημικών στοιχείων και ενώσεων που καταγράφονται και τους κινδύνους για τη δημόσια υγεία. Η διάρκεια λειτουργίας του έργου προσδιορίζεται στην ως άνω απόφαση.

**Άρθρο 23**
**Έναρξη ισχύος**

Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επί μέρους διατάξεις.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 12 Μαρτίου 2012

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

**ΚΑΡΟΛΟΣ ΓΡ. ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ**

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
**ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ**

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
**ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΙΤΣΗΣ**

ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ
**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΒΡΑΜΟΠΟΥΛΟΣ**

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ
ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ
**ΑΝΝΑ ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ**

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ
**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ**

ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΠΑΜΠΙΝΙΩΤΗΣ**

ΥΠΟΔΟΜΩΝ.
ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ
**ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ**

ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ
**ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ**

ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΑΝΔΑΛΙΔΗΣ**

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
**ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ**

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
**ΜΙΧΑΗΛ ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ**

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
**ΠΑΥΛΟΣ ΓΕΡΟΥΛΑΝΟΣ**

*Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.*

Αθήνα, 12 Μαρτίου 2012

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

**ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ**

*01000521203120016*

**ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ**
ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 34 * ΑΘΗΝΑ 104 32 * ΤΗΛ. 210 52 79 000 * FAX 210 52 21 004